

Veertigdagentijd   WEEK 4:   Van vergeving naar vrede en verzoening

Inhoud

1	De uitgestoken hand in conflictsituaties, vroeger en vandaag	2
1.1	De 'Christmas truce' in Mesen	2
1.1.1	Beeldmeditatie	2
1.1.2	Achtergrondinformatie:	3
1.2	De handdruk van een Hamas-gijzelaar	4
1.2.1	Een foto uit de actualiteit van vandaag	4
1.2.2	Achtergrondinformatie	4
2	Op zoek naar vrede: the war to end all wars (Sabaton - heavy metal)	6
2.1	Bijhorende opdrachten	6
3	3. Verzoening: hoe is het in godsnaam mogelijk?.....	10
3.1	Ter reflectie	10
3.2	Achtergrondinformatie	10
4	Een evangelische radicaliteit	12
4.1	Mattheüs 5:38-48.....	12
4.2	De zaligsprekingen	12
4.2.1	Reflectievragen.....	13
4.3	De zaligsprekingen vertaald naar de school van vandaag	13
5	Ambassadeurs van de dialoog.....	14
5.1	Het verhaal van een Joods meisje en een Palestijnse jongen	14
5.2	Verwerkingsopdrachten	15

1 De uitgestoken hand in conflictsituaties, vroeger en vandaag

1.1 De 'Christmas truce' in Mesen

1.1.1 Beeldmeditatie

Bijhorende vragen:

- Wat zie je?
- Wat roept dit beeld bij je op?
- Weet je waarom het gemaakt werd?
- Weet je waar het zich momenteel bevindt?

1.1.2 Achtergrondinformatie:

Tijdens de eerste wereldoorlog vond op 25 december 1914 in en rond het West-Vlaamse Mesen een kerstbestand plaats, waarbij Britse en Duitse troepen hun loopgraven verlieten, samen kerstdag vierden en geschenken uitwisselden. Er werd ook een voetbalwedstrijd georganiseerd. Heel even was er een beetje vrede in de gruwel van de oorlog en zwegen de wapens.

Een groep rond kunstenaar Andrew Edwards kwam met het voorstel om een bronzen standbeeld op te richten van deze 'Christmas Truce' waarbij een Britse en Duitse soldaat elkaar de hand reiken terwijl een voetbal aan hun voeten ligt. Er werd door de kunstenaars uit Liverpool een kunststof model van het standbeeld gemaakt, met de bedoeling dat het beeld een rondreis zou maken door Europa alvorens zijn definitieve bestemming te krijgen in een bronzen versie. Dit beeld werd voor het eerst aan het publiek voorgesteld tijdens de voetbalwedstrijd van Stoke City tegen Chelsea.

Toen werd beloofd dat - mits voldoende financiële middelen - het standbeeld in brons zou worden gegoten en geschonken aan de stad Mesen. Na Kerstmis 2014 vertrok het beeld naar Ieper (onder de Menenpoort) om vervolgens meerdere bestemmingen aan te doen in Europa.

Op 7 juni 2015 zou het beeld zijn Europese rondreis eindigen in Dublin ter gelegenheid van de internationale voetbalwedstrijd tussen Ierland en Engeland. Jammer genoeg werd enkele weken voor de wedstrijd beslist dat het niet aangewezen was om het standbeeld op deze wedstrijd te etaleren, enerzijds omdat het Duitse aspect van de symboliek ontbrak, en ook omwille van de supportersrellen die de vorige wedstrijd tussen Ierland en Engeland (in 1995) had veroorzaakt.

De voetbalwedstrijd tussen Ierland en Engeland ging door precies op de verjaardag van de Slag om Mesen. In het programmaboekje bij de voetbalwedstrijd werd hiernaar verwezen. Het standbeeld was ook aanwezig op de Engelse 'cup final' in het Wembley stadion eind mei 2015.

Op 4 augustus 2015 brachten de kunstenaars die het beeld ontworpen hadden een werkbezoek aan Mesen. Op deze vergadering deelden zij mee dat er definitief beslist was dat het standbeeld op ware grootte (3,7 meter lang en +/- 2,5 meter hoog) in brons zou geplaatst worden in de stad Mesen. Het was voor de initiatiefnemers en de stad Mesen belangrijk dat die onthulling plaatsvond in de kerstperiode. Daarom werd beslist om het standbeeld op dinsdag 22 december 2015 te onthullen op de markt in Mesen.

Bron: www.Westhoek.be/WO1-greatwar.be

Bij de onthulling was er ook de symboliek met de Europese vlag.

Bijhorende vragen:

- Welke betekenis krijgt deze foto voor jou in de huidige situatie van oorlog in Oekraïne, Gaza, Oost-Kongo... ?
- Wat zou deze boodschap voor vandaag kunnen zijn?

1.2 De handdruk van een Hamas-gijzelaar

1.2.1 Een foto uit de actualiteit van vandaag

Bijhorende vragen:

- Waar zie je gelijkenissen tussen deze foto van de 85-jarige Joodse Yocheved Lifshitz en het beeld van de 'Christmas truce'?
- Welke verschillen merk je op?
- Kan je deze foto situeren in de recente actualiteit?

1.2.2 Achtergrondinformatie

De 85-jarige Yocheved Lifshitz probeert te bekomen van een trauma dat maar weinigen kunnen bevatten. Ze is pas vrij en probeert de scherven van haar leven op te pikken. We moeten niet oordelen over hoe ze dat doet, schrijft Linda Dayan.

De dag waarop deze Israëlische vrouw werd vrijgelaten door Hamas, zaten internationale journalisten voor een scherm waarop ze een compilatie van onbewerkte beelden van het bloedbad van 7 oktober te zien kregen. Voordat hun artikels daarover werden afgedrukt, getuigden de journalisten op X over wat ze zojuist aanschouwd hadden: de ene na de andere video van verpletterend geweld, van Hamas-leden die zwelgen in hun eigen onmenselijkheid.

Nadat ze heel wat van die beelden met eigen ogen gezien hadden de afgelopen weken - sommige uploadde Hamas zelf naar Telegram-kanalen -, keken Israëli's met verbazing naar Lifshitz die de hand schudde van haar ontvoerder en afscheid van hem nam toen zij en Nurit Cooper (79) maandag werden vrijgelaten. De persconferentie die ze de volgende dag gaf, maakte de verbijstering alleen maar groter.

Vanuit het Ichilov-ziekenhuis in Tel Aviv vertelde ze hoe ze werd gevangengenomen en afgeranseld door de terroristen terwijl ze het tunnelsysteem van Gaza in werd gesleept. Maar ze sprak ook met enige sympathie over haar kidnappers. De Hamasleden sloegen een praatje met haar. Ze gaven de gijzelaars hetzelfde voedsel als zij aten. Ze gaven hen shampoo en maakten de toiletten schoon. Ze brachten geregeld dokters tot bij hen.

Hoewel sommige verdedigers van Hamas het verhaal van Lifshitz hebben aangegrepen als bewijs dat de organisatie humaan is, zegt het niets over de omstandigheden waarin de andere gijzelaars zich bevinden. Als de behandeling van Lifshitz inderdaad zo meelevend was, dan kan dat evengoed een uitzondering geweest zijn, misschien vanwege haar leeftijd.

Hoe dan ook, zulke omstandigheden zijn nog altijd niet 'goed' - niemand zou wekenlang in een tunnel vastgehouden moeten worden, hoe proper de toiletten ook zijn - en gijzeling blijft illegaal onder het internationale recht. Het Rode Kruis krijgt nog altijd geen toegang tot de gevangenen en er is geen onafhankelijke verificatie dat ze gezond en wel zijn.

Het getuigenis van Lifshitz roept wel vragen op onder Israëli's. Een groep die zonet een groot deel van Nahal Oz, de kibboets die haar thuis was, brutaal heeft weggevaagd, hoe kun je die nu vriendelijk noemen? Zou er sprake zijn van het Stockholmsyndroom? Of voelde ze zich gedwongen om goed te spreken over haar ontvoerders omdat die nog altijd haar 83-jarige man Oded vasthouden?

Oded en Yocheved Lifshitz zijn levenslange vredesactivisten. Op een persconferentie in Londen twee weken geleden zei hun dochter Sharon dat haar vader opkomt voor de Bedoeïenen, Yasser Arafat heeft ontmoet en lid is van organisaties die pleiten voor co-existentie met en banden onderhouden met Gazanen. Het echtpaar voerde zieke Gazanen naar ziekenhuizen in Israël voor medische zorg.

Yocheved Lifshitz heeft net een trauma doorgemaakt dat maar weinigen in de wereld kunnen bevatten. Zeker in deze eerste dagen als vrije vrouw, terwijl ze de scherven probeert op te pikken van haar leven, moeten we niet oordelen over de manier waarop ze dat verwerkt.

Maar we kunnen ons wel verwonderen over die bovenmenselijke empathie van haar. Lifshitz werd geconfronteerd met mensen die zich te buiten gingen aan de ergste wreedheid en nog altijd zag ze in hen de kinderen die ze ooit waren. Lifshitz bewijst niet dat Hamas menselijk is, ze toont dat zij het is.

Bron: DS 26 oktober 2023

2 Op zoek naar vrede: the war to end all wars (Sabaton - heavy metal)

Op 4 maart 2022 kwam het tiende studioalbum van de Zweedse band Sabaton. Dit album staat net zoals zijn voorganger 'The great war' (uit 2019) in het thema van de Eerste Wereldoorlog. Ook al tonen de videoclippen vooral het slagveld en de gruwel van de oorlog, toch wil de muziek vooral oproepen tot vrede en het stoppen van al het zinloos geweld en de gruwel waarmee oorlogen gepaard gaan.

Bekijk één van de videoclippen:

- <https://www.youtube.com/watch?v=HPdHkHslFIU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=QSUclZ6Ma28>

2.1 Bijhorende opdrachten

- Onderlijn in de tekst twee zinnen die je het meest treffen en schrijf erbij waarom.
- Deel dit met iemand anders in een wandelgesprek.

Lyrics van 'Silence':

*Stilte
Silence*

*Oh, ik herinner me de stilte
Oh, I remember the silence*

*Op een koude winterdag
On a cold winter day*

*Na vele maanden op het slagveld
After many months on the battlefield*

*En we waren gewend aan het geweld
And we were used to the violence*

Toen zwegen alle kanonnen

Then all the cannons went silent

*En de sneeuw viel
And the snow fell*

*Stemmen zongen voor mij vanuit niemandsland
Voices sang to me from no man's land*

*We zijn allemaal
We are all*

*We zijn allemaal
We are all*

*We zijn allemaal
We are all*

*We zijn allemaal vrienden!
We are all friends!
En vandaag zijn we allemaal broers
And today we're all brothers*

*Vanavond zijn we allemaal vrienden
Tonight we're all friends*

*Een moment van vrede in een oorlog die nooit eindigt
A moment of peace in a war that never ends*

*Vandaag zijn we allemaal broers
Today we're all brothers*

*We drinken en verenigen ons
We drink and unite*

*Nu is Kerstmis aangebroken en de sneeuw kleurt de grond wit
Now Christmas has arrived and the snow turns the ground white
Hoor kerstliederen uit de loopgraven
Hear carols from the trenches*

*Wij zingen O Heilige Nacht
We sing O Holy Night*

*Onze geweren lagen tussen de sneeuwvlokken
Our guns laid to rest among snowflakes*

*Een kerst in de loopgraven
A Christmas in the trenches*

*Een kerst aan het front ver van huis
A Christmas on the front far from home
Waanzin (waanzin)
Madness (madness)*

*Oh, ik herinner me het verdriet
Oh, I remember the sadness*

*(Droefheid)
(Sadness)*

*We verborgen onze tranen
We were hiding our tears*

*(Onze tranen verbergen)
(Hiding our tears)*

*In een vreemd land waar we onze angsten onder ogen zagen
In a foreign land where we faced our fears*

*(Geconfronteerd met onze angsten)
(Faced our fears)*

*We waren soldaten
We were soldiers*

*(soldaten)
(Soldiers)*

*De oorlog op onze schouders gedragen
Carried the war on our shoulders*

*(Schouders)
(Shoulders)*

*Voor onze naties
For our nations*

*(Landen)
(Nations)*

*Is dat de reden waarom we onze vrienden begraven?
Is that why we bury our friends?*

*(Begraaf onze vrienden)
(Bury our friends)
Wij waren allemaal
We were all*

*Wij waren allemaal
We were all*

*Wij waren allemaal
We were all*

*We waren allemaal vrienden
We were all friends*

*(Ja, we waren vrienden)
(Yes, we were friends)*

*En vandaag zijn we allemaal broers
And today we're all brothers*

*Vanavond zijn we allemaal vrienden
Tonight we're all friends*

*Een moment van vrede in een oorlog die nooit eindigt
A moment of peace in a war that never ends*

*Vandaag zijn we allemaal broers
Today we're all brothers*

*We drinken en verenigen ons
We drink and unite*

*Nu is Kerstmis aangebroken en de sneeuw kleurt de grond wit
Now Christmas has arrived and the snow turns the ground white
Hoor kerstliederen uit de loopgraven
Hear carols from the trenches*

*Wij zingen O Heilige Nacht
We sing O Holy Night*

*Onze geweren lagen tussen de sneeuwvlokken
Our guns laid to rest among snowflakes*

*Een kerst in de loopgraven
A Christmas in the trenches*

*Een kerst aan het front ver van huis
A Christmas on the front far from home*

*Wij waren allemaal
We were all*

*Wij waren allemaal
We were all*

*Wij waren allemaal
We were all*

*We waren allemaal vrienden
We were all friends*

*(Ja, we waren vrienden)
(Yes, we were friends)
En vandaag zijn we allemaal broers
And today we're all brothers*

*Vanavond zijn we allemaal vrienden
Tonight we're all friends*

*Een moment van vrede in een oorlog die nooit eindigt
A moment of peace in a war that never ends*

*Vandaag zijn we allemaal broers
Today we're all brothers*

*We drinken en verenigen ons
We drink and unite*

*Nu is Kerstmis aangebroken en de sneeuw kleurt de grond wit
Now Christmas has arrived and the snow turns the ground white
Een kerst aan de frontlinie
A Christmas on the frontline*

*We lopen tussen onze vrienden
We walk among our friends*

*Wij denken niet aan morgen
We don't think about tomorrow*

*De strijd zal beginnen
The battle will commence*

*Toen we Kerstmis vierden
When we celebrated Christmas*

*We dachten aan onze vrienden
We thought about our friends*

*Degenen die nooit thuis zijn gekomen
Those who never made it home*

*Toen de strijd was begonnen
When the battle had commenced*

*Bron: [Musixmatch](#)
Songwriters: Joakim Broden / Paer Sundstroem*

3 3. Verzoening: hoe is het in godsnaam mogelijk?

3.1 Ter reflectie

- ‘Zonder verzoening, geen vrijheid’, vond Nelson Mandela. Maar kun je ooit je beulen vergeven?
- Wat bedoelt Mandela met de volgende uitspraak: ‘If I didn’t leave my bitterness and hatred behind, I would still be in prison.’
- Hoe herken je dit in zijn eigen levensverhaal en in de verzoeningscommissie die hij tot stand bracht?

3.2 Achtergrondinformatie

Nelson Rolihlahla Mandela (1918-2013) werd in 1994 de eerste democratisch gekozen president van Zuid-Afrika, na de bloedige jaren van Apartheid. Het woord is synoniem aan de raciale segregatie en discriminatie die witte ‘Afrikaners’ - nazaten van Nederlandse, Duitse en Franse kolonisten - vanaf 1948 tot 1990 in Zuid-Afrika in stand hielden. Zwarte ‘Afrikanen’ hadden geen stemrecht, mochten zich alleen in afgegrensde, verpauperde zones ‘vrij’ bewegen en hun mensenrechten werden structureel geschonden.

Mandela was toen al een vrijheidsstrijder, maar nog niet het icoon van de vrijheid dat hij later zou worden. Toen vreedzame protesten in 1960 tot een bloedbad leidden, koos hij voor gewelddadige sabotage: hij blies bruggen, maar ook telefoonnetwerken en militaire doelen op. Omdat hij nauw samenwerkte met communisten, zagen Westerse staten in zijn groepering (de ANC) een terroristische organisatie. De CIA gaf zelfs de gouden tip die tot zijn arrestatie leidde.

Tijdens het strafproces in 1964 was het Mandela die het Westen aan de eigen idealen moest herinneren. “I have fought against white domination and I have fought against black domination. I have cherished the ideal of a democratic and free society in which all people live together in harmony and with equal opportunities. It is an ideal I hope to live for and to achieve. But if needs be, it is an ideal for which I am prepared to die.”

Het maakte een onuitwisbare indruk, maar voorkwam niet dat hij werd veroordeeld tot levenslang op Robbeneiland. Na zevenentwintig jaar gevangenschap heeft Mandela zijn droom van een gelijkwaardige samenleving nooit opgegeven. Terwijl het geweld buiten de muren van zijn cel escaleerde, probeerde hij zich in te leven in de wereld van zijn tegenstanders. Zo leerde hij de taal van zijn cipiers - dezelfde gevangenisbewaarders die later aanwezig zouden zijn bij zijn inauguratie als president.

Toen hij onder druk van de internationale gemeenschap en een dreigende burgeroorlog in 1990 werd vrijgelaten, bleef hij strijdvaardig. Maar hij koos tegelijk voor verzoening in plaats van vergelding. Hij wilde zowel de onderdrukten, als de onderdrukkers bevrijden. Dat lijkt onvoorstelbaar na zoveel jaren gevangenis. Was dit een naïef idee van naastenliefde? Nee, het was Mandela duidelijk geworden dat de witte ‘Afrikaners’ hun banden met de oude koloniale machten hadden verloren. Ze zouden dus in Zuid-Afrika blijven. Een land alléén voor zwarte ‘Afrikanen’, zoals elders in Afrika het vrijheidsideaal was geweest, kon slechts tot genocide leiden. Mandela was een realist en, nog belangrijker, hij belichaamde een oud Afrikaans en tegelijkertijd in essentie diep humanistische levenswijsheid: Ubuntu.

Dit zoeloe-woord betekent: ik ben (pas) mens in relatie tot andere mensen. Voor mijn ontplooiing ben ‘ik’ aangewezen op een ‘jij’ en een ‘wij’. Dat we als mens op elkaar zijn aangewezen betekent

ook: we zijn mede verantwoordelijk voor elkaars vrijheid en humaniteit. Voor Mandela was vrijheid daarom ondeelbaar: geen mens heeft volledige vrijheid, zolang een medemens nog in ketens is; vrijheid is geen individueel bezit, maar een voortdurende, gemeenschappelijke opgave.

Om dezelfde reden sprak hij de taal van verzoening. De diepgaande, onderlinge verbondenheid tussen mensen geldt namelijk niet alleen voor vrienden of welgezinde wereldburgers, maar ook - of juist - voor daders en slachtoffers. Waarom? Omdat de dader zijn slachtoffer als mens heeft miskend en beschadigd - en daarmee ook zichzelf. Voor hun heling, voor herstel van hun humaniteit, zijn allebei aangewezen op verzoening. Dat betekent niet acceptatie van de misdaad, maar wederzijdse erkenning en re-humanisering van de ander als medemens, als persoon met wie je deze wereld deelt.

Dat is geen sinecure. Vergeving en verzoening laten zich niet afdwingen. Zuid-Afrika stond in 1990 dan ook voor de kolossale vraag in hoeverre vergeving en verzoening mogelijk waren na al het geweld en trauma's door het apartheidsregime.

Daarom stelde Mandela in 1995 een beroemd geworden commissie in, zodat de harde waarheid van het verleden aan het licht kon komen, de keten van vergelding zou worden doorbroken en de overgang naar een gedeelde toekomst mogelijk zou kunnen worden. Slachtoffers van het geweld van beide kanten konden bij deze 'waarheids- en verzoeningscommissie' hun verhaal doen. Wie mensenrechten had geschonden werd uitgenodigd te bekennen; voor zover de misdaden politiek waren gemotiveerd, werd de straf kwijtgescholden. Nooit werd de 'groep van misdadigers' aan de schandpaal genageld, want dan zou niets zijn geleerd. Door dit beleid is Zuid-Afrika niet meer de politiek verscheurde natie die het was, ook al heeft Mandela de sociaal-economische kloven in zijn land niet kunnen dichten.

Maar als voorbeeldfiguur overstijgt hij landsgrenzen. Alleen het 'onvergeeflijke' roept echt om vergeving, zei de Franse filosoof Jacques Derrida ooit. Wie vergeeflijke daden vergeeft, schenkt de ander niets, maar doet gewoon wat je van elkaar mag verwachten. Mandela laat zien dat waar vergeving écht nodig is, zij mogelijk blijft als een nieuw begin voor allen.

Het belangrijkste wat het onderzoek heeft opgeleverd, aldus Mandela, zijn de verhalen van de slachtoffers: 'De tranen die vloeiden en de stemmen die smoorden in emotie herinnerden ons er nogmaals aan dat wij de vrijheid die we hebben bereikt, nooit als vanzelfsprekend moeten beschouwen.'

Elke grote politieke beweging in Zuid-Afrika heeft de Waarheidscommissie in het verleden van partijdigheid beschuldigd. Volgens bisschop Desmond Tutu die de medestander was van Mandela was dit het beste bewijs dat de commissie goed werk heeft afgeleverd.

Bron: Human INC (magazine van het Humanistisch Verbond)

4 Een evangelische radicaliteit

Hoe kan je onderstaande woorden van Jezus verbinden met bovenstaande voorbeelden? Vind je dit realistisch? Waarom? Ervaar je dit als te hoog gegrepen? Waarom?

4.1 Mattheüs 5:38-48

Jezus zei tegen zijn leerlingen: "Jullie hebben geleerd hoe er gezegd werd: Oog om oog en tand om tand. Maar ik zeg jullie: bied de onrechtpleger geen weerstand. Integendeel, indien iemand u op de rechterwang slaat, geef hem dan ook de andere. Indien iemand uw recht neemt en uw tuniek wil hebben, geef hem dan ook uw mantel. En indien iemand u beveelt een mijl te gaan, ga dan twee mijl met hem. Geeft aan ieder, die vraagt, en indien iemand wil lenen, wendt u niet af.

'Jullie hebben geleerd hoe er gezegd is: Je moet je naaste liefhebben en je vijand haten. Maar ik zeg jullie dit: Heb uw vijanden lief en bidt voor hen die u vervolgen. Op deze wijze zult gij zonen zijn van uw Vader in de hemel, want Hij laat zijn zon opgaan bij zowel de slechten als de goeden, en zijn regen neervallen bij zowel de eerlijken als de oneerlijken. Want als jullie liefhebben wie van jullie houden, welk recht hebben jullie dan om enige eer op te eisen? Zelfs de tollenaars doen dat, nietwaar? En als jullie de groeten bewaren voor jullie broeders, doen jullie dan iets uitzonderlijks? Zelfs de heidenen doen dat. Jullie moeten dus volmaakt zijn, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is.

4.2 De zaligsprekingen

Toen Jezus de vele mensen zag, ging Hij de berg op. Toen Hij ging zitten, kwamen zijn leerlingen bij Hem. Hij nam het woord en zei: 'Gelukkig zijn jullie als jullie niets te verliezen hebben, want dan horen jullie thuis bij God. Gelukkig zijn jullie als jullie verdrietig zijn, want jullie zullen getroost worden. Gelukkig zijn jullie als jullie zacht en moedig zijn, want jullie zullen de aarde bezitten. Gelukkig zijn jullie als jullie verlangen dat alles goed wordt, want jullie zullen dat overvloedig zien gebeuren. Gelukkig zijn jullie als jullie mild zijn, want jullie zullen zelf mild behandeld worden. Gelukkig zijn jullie als jullie een zuiver hart hebben, want jullie zullen God zien. Gelukkig zijn jullie als jullie vrede brengen, want God zal jullie zijn kinderen noemen. Gelukkig zijn jullie als men jullie nawijst omdat jullie zo goed mogelijk willen leven want dan horen jullie thuis bij God. Gelukkig zijn jullie als jullie omwille van Mij uitgelachen en vervolgd worden. Wees blij en juich, want groot zal jullie beloning zijn.

Deze zaligsprekingen of gelukwensen zijn het begin van de eerste rede van Jezus die in het evangelie volgens Matteüs voorkomt. Omdat die rede volgens Matteüs op een berg uitgesproken werd, wordt ze de bergrede genoemd. Maar het is weinig waarschijnlijk dat die Bergrede gehouden is zoals Matteüs dat beschrijft. Hij wilde wel een afgerond geheel geven van wat Jezus te zeggen had en op verschillende momenten uitsprak. Zo brengt hij de krachtlijnen van Jezus' ideaal samen, die een wegwijzer voor Jezus' leerlingen kunnen zijn. De sfeer van de bergrede wordt getekend door optimisme en is gedragen door de overtuiging dat God in de wereld aanwezig is voor het geluk van de mensen.

Bron: C. Leterme in 'De Bijbel in 1000 seconden'

4.2.1 Reflectievragen

- Er is een oud spreekwoord dat zegt: ‘Zalig wie liefde zaait want hij zal vrede oogsten.’ Wat wordt hiermee volgens jou bedoeld? Kan je er voorbeelden van geven?
- Op sociale media worden veel haatdragende slogans en verwijten gepost. Zie jij rondom jou voorbeelden van onderstaande parafrase: ‘Zielig wie haat zaait want hij ontketent geweld en polarisering.’ Herken je dat? Hoe ga jij daarmee om?

4.3 De zaligsprekingen vertaald naar de school van vandaag

*Zalig wie respectvol met jongeren op weg gaan
en zich niet laten gelden door hun kennis of kunde,
hun superioriteit of status.*

*Zalig zijn zij want door hen
zal God de jongeren aanspreken.*

*Zalig allen die zachtmoedig zijn,
die met veel geduld
en met eerbied voor ieders eigenheid
aan jongeren steeds nieuwe kansen bieden.
Zalig zijn zij, want openheid en vertrouwen
zullen de vrucht zijn van hun houding.*

*Zalig wie barmhartig zijn en mild
en zich geen oordeel vormen naar het uiterlijke,
maar die peilen naar wat schuil gaat
achter onverschilligheid of verzet.
Zij zullen op het spoor komen
waar het werkelijk om gaat.*

*Zalig allen die honger en dorst hebben naar gerechtigheid,
die jongeren tot hun recht laten komen
door hen te helpen bij de ontdekking en
ontplooiing van al hun mogelijkheden,
van hart, hoofd en handen.
Zalig zijn zij, want zij zullen
met echte vreugde verzadigd worden.*

*Zalig wie oog hebben voor de meest kwetsbaren,
die aan zwakkeren zorg en aandacht geven
en zich toewijden aan wie het moeilijk hebben.
Zij zullen zien hoe nieuwe wegen gebaad worden,
hoe kracht en toekomst sterker worden dan
wanhoop en ontmoediging.*

*Zalig allen die moeilijkheden niet uit de weg gaan,
die het nooit moe worden om van hun geloof te getuigen
ondanks onbegrip en tegenkanting.
Want zalig de jongeren die in de ontmoeting met zulke mensen
volwassen kunnen worden,
zij zullen weten dat God nabij is en hun jeugd vol kansen ervaren.*

WELKE LEERKRACHTEN MAKEN VOLGENS JOU HET VERSCHIL OP SCHOOL?

5 Ambassadeurs van de dialoog

5.1 Het verhaal van een Joods meisje en een Palestijnse jongen

Na een bomaanslag in Jeruzalem, waarbij ze zelf slachtoffer had kunnen zijn, schrijft de 17-jarige Tal Levine met gevaar voor eigen leven een brief aan een Palestijnse jongen in de Gazastrook. Maar deze 'Gazaman' blijkt helemaal niet zo geïnteresseerd te zijn in Tal als zij in hem. Met de mysterieuze jongeman die zich in zijn e-mails 'Gazaman' noemt probeert Tal een dialoog te starten over de strijd tussen Israël en de Palestijnen. Zijn eerste reacties zijn niet echt bemoedigend. 'Ik ben niet van plan om je mijn levensverhaal te vertellen. Dat wil je wel, maar ik doe het niet. Tot ziens voor altijd!' Maar Tal geeft niet op. Na een radiostilte beantwoordt hij toch weer haar mail, en langzaam legt hij zijn masker af. Van Gazaman leert Tal hoe het is om op een klein strookje land met duizenden anderen samengepakt te zitten, zonder hoop op een toekomst. Gazaman krijgt door Tal een minder sarcastische en meer positieve kijk op het leven én meer begrip voor de Israëlische zaak.

5.2 Verwerkingsopdrachten

Het boek is ook verfilmd. Je kan de trailer bekijken en een interview schrijven met één van de acteurs op basis van de 'lege stoel'. Welke vragen zou je willen stellen? Laat iemand plaats nemen op de stoel en antwoorden.

- Wat wil volgens jou deze kaft zeggen over de 'ambassadeurs van de dialoog' die voorgesteld worden al 'vredesduiven'?
- Vouw met origami vredesduiven en schrijf er een boodschap van vrede op. Bezorg ze aan Pax Christi of politici.

